

Korset och Kronan

Nr 57/2021

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

CA 5: Om predikoämbetet (3)

En fråga som i vår tid varit särskilt omdiskuterad gäller *kvinnliga präster*. Detta har blivit en jämställdhetsfråga då man menar att kvinnor självklart skall ha rätt att inneha samma ämbeten som mannen. Bakom denna uppfattning ligger också synen att de gamla könsrollerna i äktenskapet och familjen måste upplösas. Man vill inte heller acceptera andra skapelseordningar som att det skall finnas en överhet som alla är skyldiga att lyda eller att barnen skall lyda sina föräldrar och anställda sina arbetsgivare.

De som inte längre tror att Bibeln är Guds inspirerade och ofelbara ord känner sig inte bundna av vad Bibeln säger i dessa frågor. Så har den moderna bibelkritiken medfört att kyrkans gamla ordningar utan större problem har kunnat ändras. Allt som inte stämmer med den moderna tidens åsikter betraktar man som tidsbundet.

Kyrkblad för S:t Martins och S:t
Petri församlingar, Evangelisk-Lutherska
Kyrkan i Sverige. Red. Sten Rydh.
Nr 57, 7 maj 2021.

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

Därför har de liberala, bibelkritiska kyrkorna för länge sedan infört både kvinnliga präster och även en friare syn på andra etiska frågor. Numera betraktas ju som regel att t.ex. skilsmässor, aborter och utlevd homosexualitet är tillåtet trots att det förbjuds i Bibeln.

Även inom samfund som kan betraktas som teologiskt relativt konservativa har kvinnliga präster eller förkunnare också kommit att accepteras på många håll. Detta gäller t.ex. de många baptistiska samfunden. Redan på reformationstiden hade baptistiska och andra svärmiska grupper tanken att Anden verkade direkt utan medel och att den som kände sig manad också kunde gå ut och predika överallt. Mot detta skrev Luther sin skrift *”Om smygare och vinkelpredikanter”* (1532) och just CA 5 som vi nu behandlar tog ju klart avstånd från detta när man skriver:

”De fördömer vederdöparna och andra som menar att den helige Ande kommer till människorna utan det utvärtes ordets förmedling genom deras egna förberedelser och gärningar.” (SKB s. 58).

I Sverige startade baptistpastorn John Ongman (1845-1931) i Örebro den första

kvinnliga predikantutbildningen. Ongman var född i Jämtland och hade verkat som pastor många år i Amerika. När han kom tillbaka och grundade bl.a. Örebro missionsförening (1892). Det är intressant att läsa om de första kvinnliga predikanterna där. Från Svenskt kvinnobiografiskt lexikon är följande hämtat:

Pastorn i Betelförsamlingen i Örebro, John Ongman, startade 1891 en bibelskola öppen för både kvinnor och män. Året därpå, 1892, sökte Alma Andersson och blev antagen till kursen. Hon uttryckte det som att hon "länge känt sig manad att offentligt vittna om Herren". Detta i en tid då offentligheten sågs som männens sfär och det kvinnliga predikandet inte heller var något accepterat vare sig i kyrkliga eller frikyrkliga sammanhang.

Efter fullbordad kurs blev hon avskild och utsänd som en de 12 första evangelisterna, ett i sammanhanget symboliskt antal, av Örebro Missionsförening (ÖM). Fördelningen var sju kvinnor och fem män. Av motståndarna fick kvinnorna tillmälet "Ongmans flickor". Till sammans med Klara Eriksson skickades hon till Jämtland, utan löfte om lön eller underhåll, men fick ibland ett visst ekonomiskt understöd. De reste där mellan olika orter och samhällen och predikade och sjöng i kapell, missionshus, ordenssalar, skollokalerna och hem.

Som kvinnliga förkunnare mötte Alma Andersson och Klara Eriksson både hån och nyfikenhet. Deras verksamhet gav dock resultat, människor kom till tro och församlingar bildades. Alma Andersson uttryckte det som att hon "fick vara vittne till stora väckelser." I augusti 1894 fick hennes evangelistkarriär ett abrupt slut då Klara Eriksson gifte sig. Alma Andersson önskade fortsätta på egen hand, men nekades av ÖM:s styrelse

(Alma Andersson, www.skbl.se/sv/artikel/AlmaAndersson, Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (artikel av Mats Larsson), hämtad 2021-05-05.)

Motiveringen till varför man även inom konservativa grupper och samfund infört kvinnliga präster har i regel varit att man inte erkänt något särskilt bibliskt ämbete utan menat att alla lekmän, både män och kvinnor har rätt att även offentligt förkunna

Guds ord i församlingen.

I regel har man då ändå skilt mellan sådana som kallats församlingsföreståndare, äldste eller tillsyningsmän och övriga kristna. De ledande måste vara män som hade församlingens kallelse till sin uppgift. Det höll man fast vid under den äldre väckelsetiden. Men vid sidan av föreståndarna tilläts också lekmän utan någon särskild kallelse att offentligt vittna om sin tro, vilket ledde till att de efter hand anlätades som predikanter.

Detta var i hög grad förberett inom pietismen på 1700-talet. Men man måste komma ihåg att kvinnliga förkunnare och prästinnor också fanns inom vissa sekter på urkyrkans tid. Deras gudstjänster kunde ha en rik liturgi och hade stor dragningskraft på människorna. Detta gällde inte minst de olika mysteriereligionerna i Orienten. Så läser vi i Apostlagärningarna om efesiernas kult av Artemis/Diana (Apg. 19:23ff). Och i Uppenbarelseboken nämner Johannes hur Kristus själv säger till prästen i Tyatiras församling:

Men jag har en sak emot dig: att du tolererar kvinnan Isebel, hon som kallar sig profetissa och undervisar och förleder mina tjänare till att vara otrogna (Uppb. 2:20).

Församlingen "ängel" är benämningen på prästen eller biskopen som inte tillräckligt varnade sina åhörare för denna profetissa. Antingen hon tillhörde kyrkan eller ej var det fråga om en kvinnlig förkunnare som förledde de kristna.

Vad lär Bibeln?

Bibeln framhåller att både man och kvinna är skapade av Gud. Kvinnan är inte på något sätt mindervärdig, vilket bibelkritikerna tycks mena. Nej, Skriften framhåller hur viktig kvinnan är och hur hon skall hedras av mannen. I Ordspråksboken finns ett synnerligen vackert vackert och viktigt kapitel om detta. Där står bl.a.:

Vem kan finna en driftig hustru? Långt mer än pärlor är hon värd. Hennes mans hjärta litar på

henne och han saknar ingenting. Hon gör honom gott, aldrig ont, i alla sina livsdagar. ... Kraft och värdighet är hennes klädnad, och hon ler mot dagen som kommer. Hon öppnar sin mun med vishet och har vänlig förmaning på sin tunga. Hon vakar över ordningen i sitt hem och äter inte lättjans bröd. ... prisas ska den kvinna som vördar Herren (Ords. 31:10ff).

Det som upprör jämställdhetsivrarna är Bibelns klara och tydliga lära om att det finns en över- och underordning i äktenskapet. Aposteln Paulus hänvisar både till skapelsen och Jesu egen undervisning när han skriver:

Underordna er varandra i vördnad för Kristus. Ni hustrur, underordna er era män så som ni underordnar er Herren. En man är nämligen sin hustrus huvud, liksom Kristus är församlingens huvud och själv Frälsare för sin kropp. Så som församlingen underordnar sig Kristus, så ska kvinnorna i allt underordna sig sina män.

Ni män, älska era hustrur, så som Kristus har älskat församlingen och offrat sig för den. Han gjorde det för att helga den, sedan han renat den med vattnets bad i kraft av ordet, och föra fram församlingen inför sig i härlighet, utan fläck eller skrynkla eller annat sådant. Helig och fläckfri skulle den vara.

På samma sätt är männen skyldiga att älska sina hustrur som sina egna kroppar. Den som älskar sin hustru älskar sig själv. Ingen har någonsin hatat sin egen kropp, utan man ger den näring och sköter om den. Så gör också Kristus med församlingen, eftersom vi är delar i hans kropp. Därför ska en man lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och de två ska bli ett kött. Denna hemlighet är stor – jag talar om Kristus och församlingen. Men vad er angår ska var och en älska sin hustru som sig själv, och hustrun ska visa respekt för sin man. (Ef. 5:21-33).

Detta är den skapelseordning som Gud själv har förordnat. När män och kvinnor håller sig till den är det en källa till rik välsignelse. Äktenskapet skall ju återspegla förhållandet mellan Kristus och församlingen. Mannen skall älska sin hustru och utge sig själv för henne, medan kvinnan skall rätta sig efter sin man och låta honom

vara den som bestämmer.

Detta är inte lätt för syndiga människor, som varken vill älska eller lyda utan alltid sätter sig själva i första rummet. Men så är det med allt i det kristna livet. Bibeln lär oss att vår pånyttfödda nya människa alltid måste kämpa mot den gamla människan, som vill dra oss bort från Guds ord och bud.

Det bibliska ämbetet

Skriften lär vidare att alla kristna är jämställda inför Gud när det gäller tron och frälsningen. Paulus skriver:

”Här är inte jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus.” (Gal. 3:28).

De liberala teologerna anser att Paulus här upphäver alla ojämlika förordningar och därför har detta ställe flitigt använts som motivering för kvinnliga präster. Men Paulus talar inte alls om att upphäva de gällande ordningarna i samhälle och kyrka. Han talar om frälsningen inför Gud. Här, säger han, här är inte jude eller grek, man eller kvinna o.s.v. ”Här” betyder att aposteln talar om Kristus och frälsningen. Detta gäller var och en som tror, precis som Jesus säger i ”lilla Bibeln”:

Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv (Joh. 3:16).

Tron är en Guds gåva som ges till vilken människa som helst som tror på Kristus. Den ges till gamla och unga, män och kvinnor, högt uppsatta, rika och förnäma personer men också till fattiga, föraktade och utslagna. Ja, tron ges åt syndare av alla slag som omvänder sig och förtröstar på Jesus död och uppståndelse för vår skull.

Men tron upphäver inte skapelseordningarna eller de särskilda ordningar som Gud har förordnat i kyrkan som t.ex. bestämmelserna om sakramenten och predikoämbetet.

Forts. i nästa nr